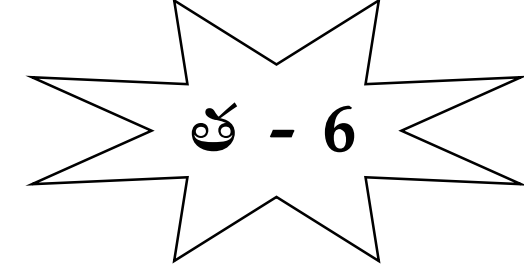

షోడశాబ్ద సుందరకాండపాఠ్యబీజ్
పదమూడవ రోజు పాఠ్యము - 15.05.2021

రా	ఘ	వ	స్వ	ప	ద	ద్వం	ద్వం
2	4	4	1	1	8	4	4
ద	ద్యా	ద	మి	త	వై	భ	వమ్
8	1	8	5	6	4	4	4

పాఠ్యము చేయవలసిన సర్గ : ౦6

సర్గ సంఖ్యలు

51, 52, 53, 54, 55, 56 సర్గాలు

పాఠ్యము శ్లోకాల సంఖ్య

236 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, పద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, దాసస్య, కార్యనిర్వాహకస్య చ, శ్రీమదాంజనేయస్వామినః, ప్రసాదేన, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థం, అపి చ, కరోనా నామక, నూతనవ్యాధి, ప్రభావజనితానాం, నానావిధానాం, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది, సర్వోపద్రవాణాం, నివారణాయ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానేన, నిరుహ్యమాణానాం, జపహేళామపారాయణ, ప్రవచనాది రూపాణాం, నానావిధానాం, వేదోక్తకార్యక్రమాణాం, అపి చ, సామాజిక, వైద్యకీయ, ఆర్థికసహాయాదిరూపాణాం, బహుప్రకారాణాం, సేవా కార్యక్రమాణాం చ, ఇతోధిక, వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం, పూర్వోక్త, తత్తత్సేవా రూపకర్తృణాం, తన్నిర్వాహకాణాం, తత్పరిపోషకాణాం చ, సర్వేషాం, శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ, ఇతోధిక, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, అపి చ, తత్తత్సేవాకార్యక్రమ ద్వారా, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, ఇతోధిక, సర్వతోముఖాభివృద్ధిసిద్ధ్యర్థం, ఇతోధిక, హనుమత్ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం చ, అక్షరలక్ష్యాత్మక, సీతా లక్షణ హనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హేళామపూర్వకం,

“రాఘవస్య పదద్వంద్వం, దద్యాదమితవైభవమ్”

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, శ్రీమత్సుందరకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గపారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రమప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే !

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః !! 1 !!

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం !

రామాయణమహామాలారత్నం వందే నిలాత్మజమ్ !! 2 !!

శ్రీ వల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ !

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ !! 3 !!

శ్రీహనుమతే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే ఏకపఞ్చాశసర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ !

భో దశస్యాన్తకాలస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

తం సమీక్ష్య మహాసత్త్వం సత్త్వవాన్ హరిసత్తమః ।

వాక్యమర్థవదవ్యగ్రః తమువాచ దశాననమ్ ॥ 51.1 ॥ (2 సార్లు)

అహం సుగ్రీవసన్దేశాత్ ఇహ ప్రాప్తస్తవాలయమ్ ।

రాక్షసేంద్ర హరిశస్త్యాం భ్రాతా కుశలమబ్రవీత్ ॥ 51.2 ॥

భ్రాతుశ్శృణు సమాదేశం సుగ్రీవస్య మహాత్మనః ।

ధర్మార్థోపహితం వాక్యమ్ ఇహ చాముత్ర చ క్షమమ్ ॥ 51.3 ॥

రాజా దశరథో నామ రథకుంజరవాజిమాన్ ।

పితేవ బన్ధుర్లోకస్య సురేశ్వరసమద్యుతిః ॥ 51.4 ॥

జ్యేష్ఠస్తవ్య మహాబాహుః పుత్రః ప్రియకరః ప్రభుః ।
పితుర్నిదేశాన్నిష్కాంతః ప్రవిష్టో దణ్డకావనమ్ ॥ 51.5 ॥

లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా సీతయా చాపి భార్యయా ।
రామో నామ మహాతేజా ధర్మ్యం పన్థానమాశ్రితః ॥ 51.6 ॥

తస్య భార్యా వనే నష్టా సీతా పతిమనువ్రతా ।
వైదేహస్య సుతా రాజ్ఞః జనకస్య మహాత్మనః ॥ 51.7 ॥

స మార్గమాణస్తాం దేవీం రాజపుత్రస్సహానుజః ।
ఋశ్యమూకమనుప్రాప్తః సుగ్రీవేణ సమాగతః ॥ 51.8 ॥

తస్య తేన ప్రతిజ్ఞాతం సీతాయాః పరిమార్గణమ్ ।
సుగ్రీవస్యాపి రామేణ హరిరాజ్యం నివేదితమ్ ॥ 51.9 ॥

తతస్తేన మృధే హత్వా రాజపుత్రేణ వాలినమ్ ।
సుగ్రీవస్యాపితో రాజ్యే హర్ష్యక్షాణాం గణేశ్వరః ॥ 51.10 ॥

త్వయా విజ్ఞాతపూర్వశ్చ వాలీ వానరపుంగవః ।
రామేణ నిహతస్సంఖ్యే శరేణైకేన వానరః ॥ 51.11 ॥

స సీతామార్గణే వ్యగ్రః సుగ్రీవస్సత్యసంగరః ।
హరీన్ సంప్రేషయామాస దిశస్సర్వా హరీశ్వరః ॥ 51.12 ॥

తాం హరీణాం సహస్రాణి శతాని నియుతాని చ ।
దిక్షు సర్వాసు మార్గస్తే హ్యధశ్చోపరి చామృరే ॥ 51.13 ॥

వైనతేయసమాః కేచిత్ కేచిత్తత్రానిలోపమా ।
అసంగగతయశ్శీఘ్రాః హరివీరా మహాబలాః ॥ 51.14 ॥

అహం తు హనుమాన్నామ మారుతస్యారసస్సృతః ।
సీతాయాస్తు కృతే తూర్ణం శతయోజనమాయతమ్ ॥ 51.15 ॥

సముద్రం లంఘయిత్వైవ తాం దిదృక్షురిహగతః ।
భ్రమతా చ మయా దృష్టా గృహే తే జనకాత్మజా ॥ 51.16 ॥

తద్భవాన్ దృష్టధర్మార్థః తపః కృతపరిగ్రహః ।
పరదారాన్ మహాప్రాజ్ఞ నోపరోద్ధుం త్వమర్హసి ॥ 51.17 ॥

న హి ధర్మవిరుద్ధేషు బహ్వపాయేషు కర్మసు ।
మూలఘాతిషు సజ్జన్తే బుద్ధిమన్తో భవద్విధాః ॥ 51.18 ॥

కశ్చ లక్ష్మణముక్తానాం రామకోపానువర్తినామ్ ।
శరాణామగ్రతస్థాతుం శక్తో దేవాసురేష్వపి ॥ 51.19 ॥

న చాపి త్రిషు లోకేషు రాజన్ విద్యేత కశ్చన ।
రాఘవస్య వ్యలీకం యః కృత్వా సుఖమవాఘ్నుయాత్ ॥ 51.20 ॥

తత్త్రికాలహితం వాక్యం ధర్మమర్థానుబన్ధి చ ।
మన్యస్వ నరదేవాయ జానకీ ప్రతిదీయతామ్ ॥ 51.21 ॥

దృష్టా హీయం మయా దేవీ లబ్ధం యదిహ దుర్లభమ్ ।
ఉత్తరం కర్మ యచ్ఛేషం నిమిత్తం తత్ర రాఘవః ॥ 51.22 ॥

లక్ష్మితేయం మయా సీతా తథా శోకపరాయణా ।
గృహ్య యాం నాభిజానాసి పంచాస్యామివ పన్నగీమ్ ॥ 51.23 ॥

నేయం జరయితుం శక్యా సాసురైరమరైరపి ।
విషసంస్పృష్టమత్యర్థం భుక్తమన్నమివౌజసా ॥ 51.24 ॥

తపస్సన్తాపలబ్ధస్తే యోఽయం ధర్మపరిగ్రహః ।
న స నాశయితుం న్యాయ్యమ్ ఆత్మప్రాణపరిగ్రహః ॥ 51.25 ॥

అవధ్యతాం తపోభిర్యాం భవాన్ సమనుపశ్యతి ।
ఆత్మనస్సానురైర్దేవైః హేతుస్తత్రాప్యయం మహాన్ ॥ 51.26 ॥

సుగ్రీవో న హి దేవోఽయం నాసురో న చ రాక్షసః ।
న దానవో న గన్ధర్వః న యక్షో న చ పన్నగః ॥

తస్మాత్ప్రాణపరిత్రాణం కథం రాజన్ కరిష్యసి ॥ 51.27 ॥

న తు ధర్మోపసంహారమ్ అధర్మఫలసంహితమ్ ।
తదేవ ఫలమన్వేతి ధర్మశ్చాధర్మనాశనః ॥ 51.28 ॥

ప్రాప్తం ధర్మఫలం తావత్ భవతా నాత్ర సంశయః ।
ఫలమస్యాప్యధర్మస్య క్షీప్రమేవ ప్రపత్స్యసి ॥ 51.29 ॥

జనస్థానవధం బుద్ధ్యా బుద్ధ్యా వాలివధం తథా ।
రామసుగ్రీవసఖ్యం చ బుద్ధ్యస్య హితమాత్మనః ॥ 51.30 ॥

కామం ఖల్వహమప్యేకః సవాజిరథకుంజరామ్ ।
లంకాం నాశయితుం శక్తః తస్యైష తు న నిశ్చయః ॥ 51.31 ॥

రామేణ హి ప్రతిజ్ఞాతం హర్ష్యక్షగణసన్నిధౌ ।
ఉత్సాదనమమిత్రాణాం సీతాయైస్తు ప్రధర్షితా ॥ 51.32 ॥

అపకుర్వన్ హి రామస్య సాక్షాదపి పురన్దరః ।
న సుఖం ప్రాప్నుయాదన్యః కిం పునస్త్వద్విధో జనః ॥ 51.33 ॥

యాం సీతేత్యభిజానాసి యేయం తిష్ఠతి తే వశే ।
కాలరాత్రితి తాం విద్ధి సర్వలంకావినాశినీమ్ ॥ 51.34 ॥

తదలం కాలపాశేన సీతావిగ్రహరూపిణా ।
స్వయం స్కన్ధావసక్తేన క్షమమాత్మని చిన్త్యతామ్ ॥ 51.35 ॥

సీతాయాస్తేజసా దగ్ధాం రామకోపప్రపీడితామ్ ।
దహ్యమానామిమాం పశ్య పురీం సాట్టప్రతోలికామ్ ॥ 51.36 ॥

స్వాని మిత్రాణి మన్తీంశ్చ జ్ఞాతీన్ భ్రాతృన్ సుతాన్ హితాన్ ।
భోగాన్ దారాంశ్చ లంకాం చ మా వినాశముపానయ ॥ 51.37 ॥

సత్యం రాక్షసరాజేంద్ర శృణుష్వ వచనం మమ ।
రామదాసస్య దూతస్య వానరస్య విశేషతః ॥ 51.38 ॥

సర్వాన్ లోకాన్ సుసంహృత్య సభూతాన్ సచరాచరాన్ ।
పునరేవ తథా స్రష్టుం శక్తో రామో మహాయశాః ॥ 51.39 ॥

దేవాసురనరేంద్రేషు యక్షరక్షోగణేషు చ ।
విద్యాధరేషు సర్వేషు గన్ధర్వేషూరగేషు చ ॥ 51.40 ॥

సిద్ధేషు కిన్నరేంద్రేషు పతత్త్రిషు చ సర్వతః ॥ 51.41 ॥

సర్వభూతేషు సర్వత్ర సర్వకాలేషు నాస్తి సః ।
యో రామం ప్రతియుద్ధ్యేత విష్ణుతుల్యపరాక్రమమ్ ॥ 51.42 ॥

సర్వలోకేశ్వరస్త్వేవం కృత్వా విప్రియముత్తమమ్ ।
రామస్య రాజసింహస్య దుర్లభం తవ జీవితమ్ ॥ 51.43 ॥

దేవాశ్చ దైత్యాశ్చ నిశాచరేంద్ర
గన్ధర్వవిద్యాధరనాగయక్షాః ।
రామస్య లోకత్రయనాయకస్య
స్థాతుం న శక్తాస్సమరేషు సర్వే ॥ 51.44 ॥

బ్రహ్మ స్వయమ్భూశ్చతురాననో వా
రుద్రస్త్రినేత్రస్త్రిపురాస్తకో వా ।

ఇన్ద్రో మహేంద్రస్సురనాయకో వా
త్రాతుం న శక్తా యుధి రామవధ్యమ్ ॥ 51.45 ॥

స సాష్టవోపేతమదీనవాదినః

కపేర్నిశమ్యాప్రతిమోఽప్రియం వచః ।

దశాననః కోపనివృత్తలోచనః

సమాదిశత్ తస్య వధం మహాకపేః ॥ 51.46 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

ఏకవంశాశనగ్రః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే ద్వివంశాశనగ్రః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా వానరస్య మహాత్మనః ।

ఆజ్ఞాపయద్వధం తస్య రావణః క్రోధమూర్ఛితః ॥ 52.1 ॥ (2 సార్లు)

వధే తస్య సమాజ్ఞాప్తే రావణేన దురాత్మనా ।

నివేదితవతో దౌత్యం నానుమేనే విభీషణః ॥ 52.2 ॥

తం రక్షోధిపతిం క్రుద్ధం తచ్చ కార్యముపస్థితమ్ ।

విదిత్వా చింతయామాస కార్యం కార్యవిధౌ స్థితః ॥ 52.3 ॥

నిశ్చితార్థస్తతస్సామ్నా పూజ్యం శత్రుజిదగ్రజమ్ ।

ఉవాచ హితమత్యర్థం వాక్యం వాక్యవిశారదః ॥ 52.4 ॥

క్షమస్వ రోషం త్యజ రాక్షసేన్ద్ర

ప్రసీద మద్వాక్యమిదం శృణుష్వ ।

వధం న కుర్వన్తి పరావరజ్ఞాః

దూతస్య సంతో వసుధాధిపేన్ద్రాః ॥ 52.5 ॥

రాజధర్మవిరుద్ధం చ లోకవృత్తేశ్చ గర్హితమ్ ।

తవ చాసదృశం వీర కపేరస్య ప్రమాపణమ్ ॥ 52.6 ॥

ధర్మజ్ఞేశ్చ కృతజ్ఞేశ్చ రాజధర్మవిశారదః ।

పరావరజ్ఞో భూతానాం త్వమేవ పరమార్థవిత్ ॥ 52.7 ॥

గృహ్యన్తే యది రోషేణ త్యాదృశోఽపి విపశ్చితః ।

తతశ్చాస్త్రవిపశ్చిత్త్యం శ్రమ ఏవ హి కేవలమ్ ॥ 52.8 ॥

తస్మాత్ప్రసీద శత్రుఘ్న రాక్షసేంద్ర దురాసద ।

యుక్తాయుక్తం వినిశ్చిత్య దూతదణ్డో విధీయతామ్ ॥ 52.9 ॥

విభీషణవచశ్రుత్వా రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

రోషేణ మహతావిష్టః వాక్యముత్తరమబ్రవీత్ ॥ 52.10 ॥

న పాపానాం వధే పాపం విద్యతే శత్రుసూదన ।

తస్మాదేనం వధిష్యామి వానరం పాపచారిణమ్ ॥ 52.11 ॥

అధర్మమూలం బహురోషయుక్తమ్

అనార్యజుష్టం వచనం నిశమ్య ।

ఉవాచ వాక్యం పరమార్థతత్త్వం

విభీషణో బుద్ధిమతాం వరిష్ఠః ॥ 52.12 ॥

ప్రసీద లంకేశ్వర రాక్షసేన్ద్ర
 ధర్మార్థయుక్తం వచనం శృణుష్వ ।
 దూతా న వధ్యాస్సమయేషు రాజన్
 సర్వేషు సర్వత్ర వదంతి సంతః ॥ 52.13 ॥

అసంశయం శత్రురయం ప్రవృద్ధః
 కృతం హ్యనేనాప్రియమప్రమేయమ్ ।
 న దూతవధ్యాం ప్రవదంతి సంతః
 దూతస్య దృష్టా బహవో హి దణ్డాః ॥ 52.14 ॥

వైరూప్యమంగేషు కశాభిఘాతో
 మౌణ్యం తథా లక్షణసన్నిపాతః ।
 ఏతాన్ హి దూతే ప్రవదంతి దణ్డాన్
 వధస్తు దూతస్య న నశ్రుతోఽపి ॥ 52.15 ॥

కథం చ ధర్మార్థవిసీతబుద్ధిః
 పరావరప్రత్యయనిశ్చితార్థః ।
 భవద్విధః కోపవశే హి తిష్ఠేత్
 కోపం నియచ్ఛంతి హి సత్త్వవంతః ॥ 52.16 ॥

న ధర్మవాదే న చ లోకవృత్తే
 న శాస్త్రబుద్ధిగ్రహణేషు చాపి ।
 విద్యేత కశ్చిత్తవ వీర తుల్యః
 త్వం హ్యుత్తమస్సర్వసురాసురాణామ్ ॥ 52.17 ॥

న చాప్యస్య కపేర్ఘాతే కంచితృశ్యామ్యహం గుణమ్ ।
 తేష్వయం పాత్యతాం దండః యైరయం ప్రేషితః కపిః ॥ 52.18 ॥

సాధుర్వా యది వాఽసాధుః పరైరేష సమర్పితః ।
 బ్రువన్పరార్థం పరవాన్ న దూతో వధమర్హతి ॥ 52.19 ॥

అపి చాస్మిన్ హతే రాజన్ నాన్యం పశ్యామి ఖేచరమ్ ।
 ఇహ యః పునరాగచ్ఛేత్ పరం పారం మహేందధేః ॥ 52.20 ॥

తస్మాన్నాస్య వధే యత్నః కార్యః పరపురజ్ఞయ ।
 భవాన్ సేన్ద్వేషు దేవేషు యత్నమాస్థాతుమర్హతి ॥ 52.21 ॥

అస్మిన్ వినష్టే న హి దూతమన్యం
 పశ్యామి యస్తౌ నరరాజపుత్రౌ ।
 యుద్ధాయ యుద్ధప్రియ దుర్వినీతౌ
 ఉద్యోజయేద్ధీర్ఘపథావరుద్ధౌ ॥ 52.22 ॥

పరాక్రమోత్సాహమనస్వినాం చ
 సురాసురాణామపి దుర్జయేన ।
 త్వయా మనోనన్దన నైర్భతానాం
 యుద్ధాయతిర్నాశయితుం న యుక్తా ॥ 52.23 ॥

హితాశ్చ శూరాశ్చ సమాహితాశ్చ
 కులేషు జాతాశ్చ మహాగుణేషు ।
 మనస్వినశ్చస్త్రభృతాం వరిష్ఠాః
 కోట్యగ్రతస్తే సుభృతాశ్చ యోధాః ॥ 52.24 ॥

తదేకదేశేన బలస్య తావత్
 కేచిత్తవాదేశకృతోఽభియాన్తు ।
 తౌ రాజపుత్రౌ వినిగృహ్య మూఢౌ
 పరేషు తే భావయితుం ప్రభావమ్ ॥ 52.25 ॥

నిశాచరాణామధిపోఽనుజస్య

విభీషణస్యోత్తమవాక్యమిష్టమ్ ।

జగ్రాహ బుద్ధ్యా సురలోకశత్రుః

మహాబలో రాక్షసరాజముఖ్యః ॥ 52.26 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ !

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

ద్విపఞ్చాశసర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే త్రిపఞ్చాశసర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ !

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా దశగ్రీవో మహాబలః ।

దేశకాలహితం వాక్యం భ్రాతురుత్తరమబ్రవీత్ ॥ 53.1 ॥ (2 సార్లు)

సమ్యగుక్తం హి భవతా దూతవధ్యా విగర్హితా ।

అవశ్యం తు వధాదన్యః క్రియతామస్య నిగ్రహః ॥ 53.2 ॥

కపీనాం కిల లాంగూలమ్ ఇష్టం భవతి భూషణమ్ ।

తదస్య దీప్యతాం శీఘ్రం తేన దగ్ధేన గచ్ఛతు ॥ 53.3 ॥

తతః పశ్యన్ద్రిమం దీనమ్ అంగవైరూప్యకర్ణితమ్ ।

సమిత్రజ్ఞాతయస్సర్వే బాన్ధవాస్ససుహృజ్జనాః ॥ 53.4 ॥

ఆజ్ఞాపయద్రాక్షసేంద్రః పురం సర్వం స చత్వరమ్ ।

లాంగూలేన ప్రదీప్తేన రక్షోభిః పరిణీయతామ్ ॥ 53.5 ॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా రాక్షసాః కోపకర్పితాః ।

వేష్టయన్తి స్మ లాంగూలం జీర్ణైః కార్పాసకైః పటైః ॥ 53.6 ॥

సంవేష్ట్యమానే లాంగూలే వ్యవర్ధత మహాకపిః ।

శుష్కమిన్దనమాసాద్య వనేష్వివ హుతాశనః ॥

తైలేన పరిషిచ్యాథ తేఽగ్నిం తత్రాభ్యపాతయన్ ॥ 53.7 ॥

లాంగూలేన ప్రదీప్తేన రాక్షసాంస్తానపాతయత్ ।

రోషామర్షపరీతాత్మా బాలసూర్యసమాననః ॥ 53.8 ॥

లాంగూలం సంప్రదీప్తం తు ద్రష్టుం తస్య హనూమతః ।

సహస్త్రిబాలవృద్ధాశ్చ జగ్ముః ప్రీతా నిశాచరాః ॥ 53.9 ॥

స భూయస్సంగతైః క్రూరైః రాక్షసైర్లరిసత్తమః ।

నిబద్ధః కృతవాన్ వీరః తత్కాల సదృశీం మతిమ్ ॥ 53.10 ॥

కామం ఖలు న మే శక్తా నిబద్ధస్యాపి రాక్షసాః ।

ఛిత్త్వా పాశాన్ సముత్పత్య హన్యామహమిమాన్ పునః ॥ 53.11 ॥

యది భర్తృహితార్థాయ చరన్తం భర్తృశాసనాత్ ।

బద్ధన్వేతే దురాత్మానో న తు మే నిష్క్రుతిః కృతా ॥ 53.12 ॥

సర్వేషామేవ పర్యాప్తః రాక్షసానామహం యుధి ।

కిం తు రామస్య ప్రీత్యర్థం విషహిష్యేఽహమీదృశమ్ ॥ 53.13 ॥

లంకా చారయితవ్యా వై పునరేవ భవేదితి ।

రాత్రౌ న హి సుదృష్టా మే దుర్గకర్మవిధానతః ॥ 53.14 ॥

అవశ్యమేవ ద్రష్టవ్యా మయా లంకా నిశాక్షయే ॥ 53.15 ॥

కామం బద్ధస్య మే భూయః పుచ్చస్యోద్ధీపనేన చ ।
పీడాం కుర్వన్తు రక్షాంసి న మేఽస్తి మనసశ్రమః ॥ 53.16 ॥

తతస్తే సంవృతాకారం సత్త్వవస్తం మహాకపిమ్ ।
పరిగృహ్య యయుర్ఘ్నాః రాక్షసాః కపికుంజరమ్ ॥ 53.17 ॥

శంఖభేరీనినాదైస్తం ఘోషయన్తస్సుకర్మభిః ।
రాక్షసాః క్రూరకర్మాణః చారయన్తి స్మ తాం పురీమ్ ॥ 53.18 ॥

అన్వీయమానో రక్షోభిః యయౌ సుఖమరిష్టమః ।
హనుమాంశ్చారయామాస రాక్షసానాం మహాపురీమ్ ॥ 53.19 ॥

అథాపశ్యద్విమానాని విచిత్రాణి మహాకపిః ।
సంవృతాన్ భూమిభాగాంశ్చ సువిభక్తాంశ్చ చత్వరాన్ ॥ 53.20 ॥

వీధీశ్చ గృహసంబాధాః కపిశ్చుంగాటకాని చ ।
తథా రథోపరథ్యాశ్చ తథైవ గృహకాన్తరాన్ ॥
గృహాంశ్చ మేఘసంకాశాన్ దదర్శ పవనాత్మజః ॥ 53.21 ॥

చత్వరేషు చతుష్కేషు రాజమార్గే తథైవ చ ।
ఘోషయన్తి కపిం సర్వే చారిక ఇతి రాక్షసాః ॥ 53.22 ॥

స్త్రీబాలవృద్ధా నిర్జగ్రుః తత్ర తత్ర కుతూహలాత్ ।
తం ప్రదీపితలాంగూలం హనూమన్తం దిదృక్షవః ॥ 53.23 ॥

దీప్యమానే తతస్తస్య లాంగూలాగ్రే హనూమతః ।
రాక్షసస్తా విరూపాక్ష్యః శంసుర్దేవ్యాస్తదప్రియమ్ ॥ 53.24 ॥

యస్త్వయా కృతసంవాదః సీతే తామ్రముఖః కపిః ।
లాంగూలేన ప్రదీప్తేన స ఏష పరిణీయతే ॥ 53.25 ॥

శ్రుత్వా తద్వచనం క్రూరమ్ ఆత్మాపహరణోపమమ్ ।
వైదేహీ శోకసన్తప్తా హుతాశనముపాగమత్ ॥ 53.26 ॥

మంగళాభిముఖీ తస్య సా తదాఽస్మిన్మహాకపేః ।
ఉపతస్థే విశాలాక్షీ ప్రయతా హవ్యవాహనమ్ ॥ 53.27 ॥

యద్యస్తి పతిశుశ్రూషా యద్యస్తి చరితం తపః ।
యది చాస్త్వేకపత్నీత్వం శీతో భవ హనూమతః ॥ 53.28 ॥

యది కించిదనుక్రోశః తస్య మయ్యస్తి ధీమతః ।
యది వా భాగ్యశేషో మే శీతో భవ హనూమతః ॥ 53.29 ॥

యది మాం వృత్తసమ్పన్నాం తత్సమాగమలాలసామ్ ।
స విజానాతి ధర్మాత్మా శీతో భవ హనూమతః ॥ 53.30 ॥

యది మాం తారయేదార్యః సుగ్రీవస్సత్యసంగరః ।
అస్మాద్దుఃఖామ్బుసంరోధాత్ శీతో భవ హనూమతః ॥ 53.31 ॥

తతస్తేష్టార్చిరవ్యగ్రః ప్రదక్షిణశిఖోఽనలః ।
జజ్వాల మృగశాబాక్ష్యాః శంసన్నివ శివం కపేః ॥ 53.32 ॥

హనుమజ్జనకశ్చాపి పుచ్చానలయుతోఽనిలః ।
వవౌ స్వాప్యకరో దేవ్యాః ప్రాలేయానిలశీతలః ॥ 53.33 ॥

దహ్యమానే చ లాంగూలే చిన్తయామాస వానరః ॥ 53.34 ॥

ప్రదీప్తోఽగ్నిరయం కస్మాత్ న మాం దహతి సర్వతః ।
దృశ్యతే చ మహాజ్వాలః కరోతి న చ మే రుజమ్ ॥
శిశిరస్యేన సమ్పాతః లాంగూలాగ్రే ప్రతిష్ఠితః ॥ 53.35 ॥

అథవా తదిదం వ్యక్తం యద్బుష్టం ప్లవతా మయా ।

రామప్రభావాదాశ్చర్యం పర్వతః సరితాం పతౌ ॥ 53.36 ॥

యది తావత్ సముద్రస్య మైనాకస్య చ ధీమతః ।

రామార్థం సప్రభుమస్తాదృక్ కిమగ్నిర్న కరిష్యతి ॥ 53.37 ॥

సీతాయాశ్చాన్యశంస్యేన తేజసా రాఘవస్య చ ।

పితుశ్చ మమ సఖ్యేన న మాం దహతి పావకః ॥ 53.38 ॥

భూయస్స చింతయామాస ముహూర్తం కపికుంజరః ॥ 53.39 ॥

ఉత్పపాతాథ వేగేన ననాద చ మహాకపిః ।

పురద్వారం తతశ్శ్రీమాన్ శైలశృంగమివోన్నతమ్ ॥

విభక్తరక్షస్సన్బాధమ్ ఆససాదానిలాత్మజః ॥ 53.40 ॥

స భూత్వా శైలసంకాశః క్షణేన పునరాత్మవాన్ ।

హ్రస్వతాం పరమాం ప్రాప్తః బంధనాన్యవశాతయత్ ॥ 53.41 ॥

విముక్తశ్చాభవచ్ఛ్రీమాన్ పునః పర్వతసన్నిభః ।

వీక్షమాణశ్చ దదృశే పరిఘం తోరణాశ్రితమ్ ॥ 53.42 ॥

స తం గృహ్య మహాబాహుః కాలాయస పరిష్కృతమ్ ।

రక్షిణస్తాన్ పునస్సర్వాన్ సూదయామాస మారుతిః ॥ 53.43 ॥

స తాన్నిహత్వా రణచణ్డవిక్రమః

సమీక్షమాణః పునరేవ లంకామ్ ।

ప్రదీప్తలాంగూలకృతార్చిమాలీ

ప్రకాశతాదిత్య ఇవార్చిమాలీ ॥ 53.44 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ !

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే త్రిపఞ్చాశనర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే చతుష్పఞ్చాశనర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ !

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

వీక్షమాణస్తతో లంకాం కపిః కృతమనోరథః ।

వర్ధమానసముత్సాహః కార్యశేషమచింతయత్ ॥ 54.1 ॥ (2 సార్లు)

కిం ను ఖల్వవశిష్టం మే కర్తవ్యమిహ సామ్రుతమ్ ।

యదేషాం రక్షసాం భూయః సంతాపజననం భవేత్ ॥ 54.2 ॥

వనం తావత్ ప్రమథితం ప్రకృష్టా రాక్షసా హతాః ।

బలైకదేశః క్షపితః శేషం దుర్గవినాశనమ్ ॥ 54.3 ॥

దుర్గే వినాశితే కర్మ భవేత్సుఖపరిశ్రమమ్ ।

అల్పయత్నేన కార్యేఽస్మిన్ మమ స్యాత్ సఫలశ్రమః ॥ 54.4 ॥

యో హ్యయం మమ లాంగూలే దీప్యతే హవ్యవాహనః ।

అస్య సన్తర్పణం న్యాయ్యం కర్తుమేభిర్భువోత్తమైః ॥ 54.5 ॥

తతః ప్రదీప్తలాంగూలః సవిద్యుదివ తోయదః ।

భవనాగ్రేషు లంకాయా విచచార మహాకపిః ॥ 54.6 ॥

గృహోద్భూహం రాక్షసానామ్ ఉద్యానాని చ వానరః ।

వీక్షమాణో హ్యసన్తస్తః ప్రాసాదాంశ్చ చచార సః ॥ 54.7 ॥

అవప్లుత్య మహావేగః ప్రహస్తస్య నివేశనమ్ ।
అగ్నిం తత్ర స నిక్షిప్య శ్వసనేన సమో బలీ ॥ 54.8 ॥

తతోఽన్యత్ పుప్లువే వేశ్మ మహాపార్శ్వస్య వీర్యవాన్ ।
ముమోచ హనుమానగ్నిం కాలానలశిఖోపమమ్ ॥ 54.9 ॥

వజ్రదంష్ట్రస్య చ తథా పుప్లువే స మహాకపిః ।
శుకస్య చ మహాతేజాః సారణస్య చ ధీమతః ।
తథా చేన్ద్రజితో వేశ్మ దదాహ హరియూధపః ॥ 54.10 ॥

జమ్బుమాలేస్సుమాలేశ్చ దదాహ భవనం తతః ॥ 54.11 ॥

రశ్మి కేతోశ్చ భవనం సూర్యశత్రోస్తథైవ చ ।
హ్రస్వకర్ణస్య దంష్ట్రస్య రోమశస్య చ రక్షసః ॥ 54.12 ॥

యుద్ధోన్మత్తస్య మత్తస్య ధ్వజగ్రీవస్య రక్షసః ।
విద్యుజ్జిహ్వస్య ఘోరస్య తథా హస్తిముఖస్య చ ॥ 54.13 ॥

కరాలస్య పిశాచస్య శోణితాక్షస్య చైవ హి ।
కుమ్భకర్ణస్య భవనం మకరాక్షస్య చైవ హి ॥ 54.14 ॥

యజ్ఞశత్రోశ్చ భవనం బ్రహ్మశత్రోస్తథైవ చ ।
నరాస్తకస్య కుమ్భస్య నికుమ్భస్య దురాత్మనః ॥ 54.15 ॥

వర్తయిత్వా మహాతేజాః విభీషణగృహం ప్రతి ।
క్రమమాణః క్రమేణైవ దదాహ హరిపుంగవః ॥ 54.16 ॥

తేషు తేషు మహార్హేషు భవనేషు మహాయశాః ।
గృహేష్వుద్ధిమతామృద్ధిం దదాహ స మహాకపిః ॥ 54.17 ॥

సర్వేషాం సమతిక్రమ్య రాక్షసేష్టస్య వీర్యవాన్ ।
ఆససాదాథ లక్ష్మీవాన్ రావణస్య నివేశనమ్ ॥ 54.18 ॥

తతస్తస్మిన్ గృహే ముఖ్యే నానారత్నవిభూషితే ।
మేరుమన్దరసంకాశే సర్వమంగళశోభితే ॥ 54.19 ॥

ప్రదీప్తమగ్నిముత్స్పృజ్య లాంగూలాగ్రే ప్రతిష్ఠితమ్ ।
ననాద హనుమాన్ వీరః యుగాన్తజలదో యథా ॥ 54.20 ॥

శ్వసనేన చ సంయోగాత్ అతివేగో మహాబలః ।
కాలాగ్నిరివ జజ్వాల ప్రావర్ణత హుతాశనః ॥ 54.21 ॥

ప్రదీప్తమగ్నిం పవనః తేషు వేశ్మ స్వచారయత్ ।
అభూచ్ఛ్చుసనసంయోగాత్ అతివేగో హుతాశనః ॥ 54.22 ॥

తాని కాంచనజాలాని ముక్తామణిమయాని చ ।
భవనాన్యవశీర్యన్త రత్నవన్తి మహాన్తి చ ॥ 54.23 ॥

తాని భగ్నవిమానాని నిపేతుర్వసుధాతలే ।
భవనానీవ సిద్ధానామ్ అమ్బరాత్పుణ్యసంక్షయే ॥ 54.24 ॥

సంజ్ఞే తుములశ్శబ్దః రాక్షసానాం ప్రధావతామ్ ।
స్వగృహస్య పరిత్రాణే భగ్నోత్సాహగతశ్రియామ్ ।
నూనమేషోఽగ్నిరాయాతః కపిరూపేణ హో ఇతి ॥ 54.25 ॥

క్రన్తస్త్వస్పహసా పేతుః స్తనన్దయధరాస్త్రియః ।
కాశ్చిదగ్నిపరీతేభ్యః హర్ష్యేభ్యో ముక్తమూర్ధజాః ॥ 54.26 ॥

పతన్త్యో రేజిరేఽభేభ్యః సౌదామిన్య ఇవామ్బరాత్ ॥ 54.27 ॥

వజ్రవిద్రుమవైడూర్యముక్తారజతసంహితాన్ ।
విచిత్రాన్ భవనాన్ ధాతూన్ సృష్టమానాన్ దదర్శ సః ॥ 54.28 ॥

నాగ్నిష్ఠపృథి కాష్ఠానాం తృణానాం హరియూథపః ।
నాగ్నేర్నాపి విశస్తానాం రాక్షసానాం వసున్ధరా ॥ 54.29 ॥

క్వచిత్ కింశుకసంకాశాః క్వచిచ్ఛాలినిసన్నిభాః ।
క్వచిత్ కుంకుమసంకాశాః శిఖా వహ్నేశ్చకాశిరే ॥ 54.30 ॥

హనూమతా వేగవతా వానరేణ మహాత్మనా ।
లంకాపురం ప్రదగ్ధం తత్ రుద్రేణ త్రిపురం యథా ॥ 54.31 ॥

తతస్తు లంకాపురపర్వతాగ్రే
సముత్థితో భీమపరాక్రమోఽగ్నిః ।
ప్రసార్య చూడావలయం ప్రదీప్తః
హనూమతా వేగవతా విస్ఫుష్టః ॥ 54.32 ॥

యుగాంతకాలానలతుల్యవేగః
సమారుతోఽగ్నిర్వవృధే దివిస్ఫుక్ ।
విధూమరశ్మిర్భవనేషు సక్తః
రక్షశ్శరీరాజ్యసమర్పితార్చిః ॥ 54.33 ॥

ఆదిత్యకోటిసదృశస్సుతేజాః
లంకాం సమాప్తాం పరివార్య తిష్ఠన్ ।
శబైరనేకైరశనిప్రరూఢైః
భిన్ననివాణ్డం ప్రబభౌ మహాగ్నిః ॥ 54.34 ॥

తత్రామ్బరాదగ్నిరతిప్రవృద్ధః
రూక్షప్రభః కింశుకపుష్పచూడః ।

నిర్వాణధూమాకులరాజయశ్చ
నీలోత్పలాభాః ప్రచకాశిరేఽభ్రాః ॥ 54.35 ॥

వజ్రీ మహేష్టస్త్రిదశేశ్వరో వా
సాక్షాద్యమో వా వరుణోఽనిలో వా ।
రుద్రోఽగ్నిరర్కో ధనదశ్చ సోమః
న వానరోఽయం స్వయమేవ కాలః ॥ 54.36 ॥

కిం బ్రహ్మణస్సర్వపితామహస్య
సర్వస్య ధాతుశ్చతురాననస్య ।
ఇహాగతో వానరరూపధారీ
రక్షోపసంహారకరః ప్రకోపః ॥ 54.37 ॥

కిం వైష్ణవం వా కపిరూపమేత్య
రక్షోవినాశాయ పరం సుతేజః ।
అనంతమవ్యక్తమచింత్యమేకం
స్వమాయయా సామ్రుతమాగతం వా ॥ 54.38 ॥

ఇత్యేవమూచుర్బహవో విశిష్టాః
రక్షో గణాస్తత్ర సమేత్య సర్వే ।
సప్రాణిసంఘాం సగృహం సవృక్షాం
దగ్ధాం పురీం తాం సహసా సమీక్ష్య ॥ 54.39 ॥

తతస్తు లంకా సహసా ప్రదగ్ధా
సరాక్షసా సాశ్వరథా సనాగా ।
సపక్షిసంఘా సమ్మగా సవృక్షా
రురోద దీనా తుములం సశబ్దమ్ ॥ 54.40 ॥

హో తాత హో పుత్రక కాంత మిత్ర

హో జీవితం భోగయుతం సుపుణ్యమ్ ।

రక్షోభిరేవం బహుధా బ్రువద్భిః

శబ్దః కృతో ఘోరతరస్సుభీమః ॥ 54.41 ॥

హుతాశనజ్వాలసమావృతా సా

హతప్రవీరా పరివృత్తయోధాః

హనూమతః క్రోధబలాభిభూతా

బభూవ శాపోపహతేవ లంకా ॥ 54.42 ॥

స సమ్రుమ్మతస్త్రవిషణ్ణరాక్షసాం

సముజ్జ్వలజ్వాలహుతాశనాంకితామ్ ।

దదర్శ లంకాం హనుమాన్ మహామనాః

స్వయమ్భుకోపోపహతామివావనిమ్ ॥ 54.43 ॥

భంక్త్వా వనం పాదపరత్నసంకులం

హత్వా తు రక్షాంసి మహాన్తి సంయుగే ।

దగ్ధా పురీం తాం గృహరత్నమాలినీం

తస్థా హనుమాన్ పవనాత్మజః కపిః ॥ 54.44 ॥

త్రికూటశృంగాగ్రతలే విచిత్రే

ప్రతిష్ఠితో వానరరాజసింహః ।

ప్రదీప్తలాంగూలకృతార్చిమాలీ

వ్యరాజతాదిత్య ఇవాంశుమాలీ ॥ 54.45 ॥

స రాక్షసాంస్తాన్ సుబహుంశ్చ హత్వా

వనం చ భంక్త్వా బహుపాదపం తత్ ।

విస్మయ రక్షోభవనేషు చాగ్నిం

జగామ రామం మనసా మహాత్మా ।

తతో మహాత్మా హనుమాన్ మనస్వీ

నిశాచరాణాం క్షతకృత్ కృతార్థః ।

రామస్య నాథస్య జగత్త్రయాణాం

శ్రీపాదమూలం మనసా జగామ ॥ 54.46 ॥

తతస్తు తం వానరవీరముఖ్యం

మహాబలం మారుతతుల్యవేగమ్ ।

మహామతిం వాయుసుతం వరిష్ఠం

ప్రతుష్టువుర్దైవగణాశ్చ సర్వే ॥ 54.47 ॥

భంక్త్వా వనం మహాతేజాః హత్వా రక్షాంసి సంయుగే ।

దగ్ధా లంకాపురీం రమ్యాం రరాజ స మహాకపి ॥ 54.48 ॥

తత్ర దేవాస్సగన్ధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।

దృష్ట్వా లంకాం ప్రదగ్ధాం తాం విస్మయం పరమం గతాః ॥ 54.49 ॥

తం దృష్ట్వా వానరశ్రేష్ఠం హనుమంతం మహాకపిమ్ ।

కాలాగ్నిరితి సంచిన్త్య సర్వభూతాని తత్రసుః ॥ 54.50 ॥

దేవాశ్చ సర్వే మునిపుంగవాశ్చ

గన్ధర్వవిద్యాధరనాగయక్షాః ।

భూతాని సర్వాణి మహాన్తి తత్ర

జగ్ముః పరాం ప్రీతిమతుల్యరూపామ్ ॥ 54.51 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !
భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

చతుష్పశ్చాశనర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే పశ్చపశ్చాశనర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !
భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

లంకాం సమస్తాం సన్ధిప్య లాంగూలాగ్నిం మహాబలః ।
నిర్వాపయామాస తదా సముద్రే హరిసత్తమః ॥ 55.1 ॥ (2 సార్లు)

సన్ధిప్యమానాం విధ్వస్తాం త్రస్తరక్షో గణాం పురీమ్ ।
అవేక్ష్య హనుమాన్ లంకాం చింతయామాస వానరః ॥ 55.2 ॥

తస్యాభూత్ సుమహాంస్త్రాసః కుత్సా చాత్మన్యజాయత ।
లంకాం ప్రదహతా కర్మ కింస్పిత్ కృతమిదం మయా ॥ 55.3 ॥

ధన్యాస్తే పురుషశ్రేష్ఠాః యే బుద్ధ్యా కోపముత్థితమ్ ।
నిరున్దన్తి మహాత్మానః దీప్తమగ్నిమివామ్భసా ॥ 55.4 ॥

క్రుద్ధః పాపం న కుర్యాత్కః క్రుద్ధో హన్యాద్ గురూనపి ।
క్రుద్ధః పరుషయా వాచా నరస్సాధూనధిక్షిపేత్ ॥ 55.5 ॥

వాచ్యావాచ్యం ప్రకుపితో న విజానాతి కర్హిచిత్ ।
నాకార్యమస్తి క్రుద్ధస్య నావాచ్యం విద్యతే క్షచిత్ ॥ 55.6 ॥

యస్సముత్పత్తితం క్రోధం క్షమయైవ నిరస్యతి ।
యథోరగస్త్వచం జీర్ణాం స వై పురుష ఉచ్యతే ॥ 55.7 ॥

ధిగస్తు మాం సుదుర్బుద్ధిం నిర్లజ్జం పాపకృత్తమమ్ ।
అచిన్తయిత్వా తాం సీతామ్ అగ్నిదం స్వామిఘాతకమ్ ॥ 55.8 ॥

యది దగ్ధా త్వీయం లంకా నూనమార్యాఽపి జానకీ ।
దగ్ధా తేన మయా భర్తుః హతం కార్యమజానతా ॥ 55.9 ॥

యదర్థమయమారమ్భః తత్కార్యమవసాదితమ్ ।
మయా హి దహతా లంకాం న సీతా పరిరక్షితా ॥ 55.10 ॥

ఈషత్కార్యమిదం కార్యం కృతమాసీన్న సంశయః ।
తస్య క్రోధాభిభూతేన మయా మూలక్షయః కృతః ॥ 55.11 ॥

విసమ్మా జానకీ నూనం న హ్యదగ్ధః ప్రదృశ్యతే ।
లంకాయాం కశ్చిదుద్దేశః సర్వా భస్మీకృతా పురీ ॥ 55.12 ॥

యది తద్విహతం కార్యం మమ ప్రజ్ఞావిపర్యయాత్ ।
ఇహైవ ప్రాణసన్న్యాసః మమాపి హ్యద్య రోచతే ॥ 55.13 ॥

కిమగ్నో నిపతామ్యద్య అహోస్విద్భుడవాముఖే ।
శరీరమాహో సత్త్వానాం దద్మి సాగరవాసినామ్ ॥ 55.14 ॥

కథం హి జీవతా శక్యః మయా ద్రష్టుం హరీశ్వరః ।
తౌ వా పురుషశార్దూలౌ కార్యసర్వస్వఘాతినౌ ॥ 55.15 ॥

మయా ఖలు తదేవేదం రోషదోషాత్ ప్రదర్శితమ్ ।
ప్రథితం త్రిషు లోకేషు కపిత్వమనవస్థితమ్ ॥ 55.16 ॥

ధిగస్తు రాజసం భావమ్ అనీశమనవస్థితమ్ ।
ఈశ్వరేణాపి యద్రాగాత్ మయా సీతా న రక్షితా ॥ 55.17 ॥

విసమ్మాయాం తు సీతాయాం తావుభౌ వినశిష్యతః ।
తయోర్వివాశే సుగ్రీవః సబన్ధర్వినశిష్యతి ॥ 55.18 ॥

ఏతదేవ వచశ్శ్రుత్వా భరతో భ్రాతృవత్సలః ।
ధర్మాత్మా సహ శత్రుఘ్నః కథం శక్యతి జీవితమ్ ॥ 55.19 ॥

ఇక్ష్యాకువంశే ధర్మిష్ఠే గతే నాశమసంశయమ్ ।
భవిష్యన్తి ప్రజాస్పర్వాః శోకసంతాపపీడితాః ॥ 55.20 ॥

తదహం భాగ్యరహితః లుప్తధర్మార్థసంగ్రహః ।
రోషదోషపరీతాత్మా వ్యక్తం లోకవినాశనః ॥ 55.21 ॥

ఇతి చింతయతస్తస్య నిమిత్తాన్యపపేదిరే ।
పూర్వమప్యుపలబ్ధాని సాక్షాత్పునరచింతయత్ ॥ 55.22 ॥

అథవా చారుసర్వాంగీ రక్షితా స్వేన తేజసా ।
న నశిష్యతి కళ్యాణీ నాగ్నిరగ్నా ప్రవర్తతే ॥ 55.23 ॥

న హి ధర్మాత్మనస్తస్య భార్యామమితతేజసః ।
స్వచారిత్రాభిగుప్తాం తాం ప్రప్లుమర్హతి పావకః ॥ 55.24 ॥

నూనం రామప్రభావేన వైదేహ్యస్సుకృతేన చ ।
యన్మాం దహనకర్మాఽయం నాదహద్ధవ్యవాహనః ॥ 55.25 ॥

త్రయాణాం భరతాదీనాం భ్రాతృణాం దేవతా చ యా ।
రామస్య చ మనఃకాంతా సా కథం వినశిష్యతి ॥ 55.26 ॥

యద్వా దహనకర్మాఽయం సర్వత్ర ప్రభురవ్యయః ।
న మే దహతి లాంగూలం కథమార్యాం ప్రధక్ష్యతి ॥ 55.27 ॥

పునశ్చాచింతయత్తత్ర హనూమాన్ విస్మితస్తదా ।
హిరణ్యనాభస్య గిరేః జలమధ్యే ప్రదర్శనమ్ ॥ 55.28 ॥

తపసా సత్యవాక్యేన అనన్యత్వాచ్చ భర్తరి ।
అపి సా నిర్దోహదగ్నిం న తామగ్నిః ప్రధక్ష్యతి ॥ 55.29 ॥

స తథా చింతయంస్తత్ర దేవ్యా ధర్మపరిగ్రహమ్ ।
శుక్రావ హనుమాన్ వాక్యం చారణానాం మహాత్మనామ్ ॥ 55.30 ॥

అహో ఖలు కృతం కర్మ దుష్కరం హి హనూమతా ।
అగ్నిం విస్ఫుజతాఽభీక్షం భీమం రాక్షసవేశ్మని ॥ 55.31 ॥

ప్రపలాయితరక్షః స్త్రీబాలవృద్ధసమాకులా ।
జనకోలాహలాధ్మాతా క్రన్తన్తీవాద్రికన్తరే ॥ 55.32 ॥

దగ్ధేయం నగరీ సర్వా సాట్టప్రాకారతోరణా ।
జానకీ న చ దగ్ధేతి విస్మయోఽద్భుత ఏవ నః ॥ 55.33 ॥

స నిమిత్తైశ్చ దృష్టార్థైః కారణైశ్చ మహాగుణైః ।
ఋషివాక్యైశ్చ హనూమాన్ అభవత్ ప్రీతమానసః ॥ 55.34 ॥

తతః కపిః ప్రాప్తమనోరథార్థః
తామక్షతాం రాజసుతాం విదిత్వా ।

ప్రత్యక్షతస్మాం పునరేవ దృష్ట్వా

ప్రతిప్రయాణాయ మతిం చకార ॥ 55.35 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ !

భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

పంచపంచాశనర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుస్తరకాణ్డే షట్టంచాశసర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

తతస్తు శింశుపామూలే జానకీం పర్యవస్థితామ్ ।

అభివాద్యాబ్రవిద్దిష్ట్వా పశ్యామి త్వామిహోక్షతామ్ ॥ 56.1 ॥ (2 సార్లు)

తతస్తం ప్రస్థితం సీతా వీక్షమాణా పునః పునః ।

భర్తృస్నేహోన్వితం వాక్యం హనూమన్తమభాషత ॥ 56.2 ॥

కామమస్య త్వమేవైకః కార్యస్య పరిసాధనే ।

పర్యాప్తః పరవీరఘ్న యశస్యస్తే బలోదయః ॥ 56.3 ॥

శరైస్తు సంకులాం కృత్వా లంకాం పరబలార్దనః ।

మాం నయేద్యది కాకుత్స్థః తత్తస్య సదృశం భవేత్ ॥ 56.4 ॥

తద్యథా తస్య విక్రాన్తమ్ అనురూపం మహాత్మనః ।

భవత్యాహవశూరస్య తథా త్వముపపాదయ ॥ 56.5 ॥

తదర్థోపహితం వాక్యం ప్రశ్రితం హేతుసంహితమ్ ।

నిశమ్య హనుమాన్తస్యాః వాక్యముత్తరమబ్రవీత్ ॥ 56.6 ॥

క్షీప్రమేష్యతి కాకుత్స్థః హర్యక్షప్రవరైర్వృతః ।

యస్తే యుధి విజత్యారీన్ శోకం వ్యపనయిష్యతి ॥ 56.7 ॥

ఏవమాశ్వాస్య వైదేహీం హనూమాన్ మారుతాత్మజః ।

గమనాయ మతిం కృత్వా వైదేహీమభ్యవాదయత్ ॥ 56.8 ॥

తతస్స కపిశార్దూలః స్వామిసన్దర్శనోత్సుకః ।

ఆరురోహ గిరిశ్రేష్ఠమ్ అరిష్టమరిమర్దనః ॥ 56.9 ॥

తుంగపద్మకజుష్టాభిః నీలాభిర్వనరాజిభిః ।

సోత్తరీయమివామ్భోదైః శృంగాంతరవిలమ్బిభిః ॥ 56.10 ॥

బోధ్యమానమివ ప్రీత్యా దివాకరకరైశ్శుభైః ।

ఉన్మిషన్తమివోద్ధూతైః లోచనైరివ ధాతుభిః ॥ 56.11 ॥

తోయకౌఘనిస్వనైర్మృదైః ప్రాధీతమివ పర్వతమ్ ।

ప్రగీతమివ విస్ఫుజైః నానాప్రస్రవణస్వనైః ॥ 56.12 ॥

దేవదారుభిరత్యుజ్జైః ఊర్ధ్వబాహుమివ స్థితమ్ ।

ప్రపాతజలనిర్ఘోషైః ప్రాక్రుష్టమివ సర్వతః ॥ 56.13 ॥

వేపమానమివ శ్యావైః కమ్పమానైశ్శరద్ధవైః ।

వేణుభిర్మారుతోద్ధూతైః కూజన్తమివ కీచకైః ॥ 56.14 ॥

నిశ్చ్యసన్తమివామర్షాద్ ఘోరైరాశీవిషోత్తవైః ।

నీహారకృతగమ్భీరైః ధ్యాయన్తమివ గహ్వరైః ॥ 56.15 ॥

మేఘపాదనిభైః పాదైః ప్రక్రాన్తమివ సర్వతః ।

జృమ్భమాణమివాకాశే శిఖరైరభ్రమాలిభిః ॥ 56.16 ॥

కూటైశ్చ బహుధాకీర్తైః శోభితం బహుకన్దరైః ।

సాలతాలాశ్వకరైశ్చ వంశైశ్చ బహుభిర్వృతమ్ ॥ 56.17 ॥

లతావితానైర్వితతైః పుష్పవద్భిరలంకృతమ్ ।

నానామృగగణాకీర్ణం ధాతునిష్యన్తభూషితమ్ ॥

బహుప్రస్రవణోపేతం శిలాసంచయసంకటమ్ ॥ 56.18 ॥

మహర్షియక్షగన్ధర్వకిన్దరోరగసేవితమ్ ।

లతాపాదపసజ్జాతం సింహాధ్యుషితకన్దరమ్ ॥ 56.19 ॥

వ్యాఘ్రసంఘసమాకీర్ణం స్వాదుమూలఫలద్రుమమ్ || 56.20 ||

తమారురోహ హనుమాన్ పర్వతం పవనాత్మజః ।

రామదర్శనశీఘ్రేణ ప్రహర్షేణాభిచోదితః || 56.21 ||

తేన పాదతలాక్రాంతా రమ్యేషు గిరిసానుషు ।

సఘోషాస్సమశీర్యంత శిలాశుచ్చిర్భీకృతాస్తతః || 56.22 ||

స తమారుహ్య శైలేన్ద్రం వ్యవర్తత మహాకపిః ।

దక్షిణాదుత్తరం పారం ప్రార్థయన్ లవణామ్బుసః || 56.23 ||

అధిరుహ్య తతో వీరః పర్వతం పవనాత్మజః ।

దదర్శ సాగరం భీమం మీనోరగనిషేవితమ్ || 56.24 ||

స మారుత ఇవాకాశం మారుతస్యాత్మసమ్భవః ।

ప్రపేదే హరిశార్దూలః దక్షిణాదుత్తరాం దిశమ్ || 56.25 ||

స తదా పీడితస్తేన కపినా పర్వతోత్తమః ।

రరాస సహ తైర్భూతైః ప్రవిశన్ వసుధాతలమ్ ।

కమ్పమానైశ్చ శిఖరైః పతద్భిరపి చ ద్రుమైః || 56.26 ||

తస్యోరువేగోన్మథితాః పాదపాః పుష్పశాలినః ।

నిపేతుర్భూతలే రుగ్ణాః శక్రాయుధహతా ఇవ || 56.27 ||

కన్దరాన్తర సంస్థానాం పీడితానాం మహాజసామ్ ।

సింహానాం నినదో భీమః నభో భిన్దన్ స శుశ్రువే || 56.28 ||

ప్రస్తవ్యావిద్ధవసనా వ్యాకులీకృతభూషణాః ।

విద్యాధర్యస్సముత్పేతుః సహసా ధరణీధరాత్ || 56.29 ||

అతిప్రమాణా బలినః దీప్తజిహ్వ మహావిషాః ।

నిపీడితశిరోగ్రీవా వ్యవేష్టంత మహాహయః || 56.30 ||

కిన్నరోరగగన్ధర్వయక్షవిద్యాధరాస్తదా ।

పీడితం తం నగవరం త్యక్త్వా గగనమాస్థితాః || 56.31 ||

స చ భూమిధరశ్రీమాన్ బలినా తేన పీడితః ।

సవృక్షశిఖరోదగ్రః ప్రవివేశ రసాతలమ్ || 56.32 ||

దశయోజనవిస్తారః త్రింశద్యోజనముచ్ఛ్రితః ।

ధరణ్యాం సమతాం యాతః స బభూవ ధరాధరః || 56.33 ||

స లిలంఘయిషుర్భీమం సలీలం లవణార్ణవమ్ ।

కల్లోలాస్ఫాలవేలాన్తమ్ ఉత్పపాత నభో హరిః || 56.34 || (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ !

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఇత్యాదే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

షట్పంచాశసర్గః

అథ నవ్తపంచాశసర్గః

ఆఘ్రత్య చ మహావేగః పక్షవానివ పర్వతః ।

సచంద్రకుముదం రమ్యం సార్కకారణ్ణవం శుభమ్ ||

తిష్యశ్రవణకాదమ్బమ్ అభవైవాలశాద్వలమ్ || 57.1 ||

శ్రీరెమిస్తుతిః

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం !

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ !!

ఫలశ్రుతి:

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా !
అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ !!

శ్రీ హనుమతే నమః

(యోగవిశిష్టాంతర్గత విషూచిక నివోరణ మహామూత్రతపాలయణమ్)

అథ క్షమాప్తార్థన

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥
